

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2023 m. rugsėjo 14 d. Nr. 21RE2- 126 (AG2-108/14-2023)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Evaldo Ambrozaičio, Vilijos Astrauskienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Lauros Bernikienės, sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjui Jonui Muraliui, atsakovės uždarnosios akcinės bendrovės „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ atstovams V. D., S. G., advokatui G. G.,

2023 m. rugsėjo 11 d. viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. skundą atsakovei uždarajai akcinei bendrovei „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ 2023 m. liepos 11 d. rašto Nr. S-196 „Dėl 2023 m. birželio mėn. 19 d. pateikto pakartotinio pareiškimo“ panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė :

2023 m. rugpjūčio 16 d. Komisijoje priimtas nagrinėti pareiškėjo X. Y. skundas (b. l. 1) atsakovei uždarajai akcinei bendrovei „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“, kuriuo prašoma panaikinti atsakovės 2023 m. liepos 11 d. raštą Nr. S-196 „Dėl 2023 m. birželio mėn. 19 d. pateikto pakartotinio pareiškimo“.

Pareiškėjas skunde nurodo, jog atsakovė priėmė neteisėtą ir nepagrįstą sprendimą dėl nekilnojamojo turto – (duomenys neskelbtini) namo 3, 4 ir 5 butų komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo paslaugų, kadangi susijusios aplinkybės jau yra išnagrinėtos Regionų apygardos administracinio teismo 2018 m. lapkričio 22 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. eI-5223-342/2018, kurioje atsakovės prašymas dėl nesumokėtos vietinės rinkliavos priteisimo iš pareiškėjo už minėtus nekilnojamojo turto objektus atmestas. Paaiškina, jog minėtas sprendimas galioja, aplinkybės nepasikeitusios.

Posėdžio metu pareiškėjas prašė tenkinti skundą jame ir posėdžio metu išsakytų argumentų pagrindu.

Komisijoje 2023 m. rugpjūčio 21 d. gautas atsakovės uždarnosios akcinės bendrovės (toliau – ir UAB) „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ atsiliepimas (b. l. 90–93), kuriuo prašoma pareiškėjo skundo reikalavimų netenkinti.

Nurodo, kad pareiškėjo pareigą mokėti ginčo rinkliavą kildina iš Plungės rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų, patvirtintų Plungės rajono savivaldybės tarybos 2017 m. sausio 26 d. sprendimu Nr. T1-1 (toliau – ir Nuostatai), 27 ir 28 punktų. Pažymi, kad pareiškėjas yra nekilnojamojo turto – (duomenys neskelbtini) namo 3, 4 ir 5 butų, (duomenys neskelbtini), savininkas. Teigia, jog

pareiškėjas, būdamas minėto nekilnojamojo daikto savininku, pagal Nuostatus laikytinas juridiškai tinkamu vietinės rinkliavos mokėtoju, kuriam kyla prievolė nustatyta tvarka ir terminais mokėti atitinkamo dydžio vietinę rinkliavą už atliekų surinkimą ir tvarkymą. Atsiliepime paaiškina, kad Nuostatų IV skyriaus 32–35 punktuose yra detalieji reglamentuoti vietinės rinkliavos mokėtojo veiksmai, norint sumažinti mokėtinos vietinės rinkliavos dydį (nemokėti kintamosios rinkliavos dalies). Pažymi, jog pareiškėjas nesikreipė į vietinės rinkliavos administratorių, t. y. atsakovę, dėl vietinės rinkliavos sumažinimo, jei nekilnojamojo turto objektas yra netinkamas naudoti, nepateikė tai patvirtinančių įrodymų.

Atsakovė atsiliepime teigia, jog pareiškėjas Komisijai bando suformuoti klaidingą nuomonę, pateikdamas ankstesnius teismų sprendimus, kurie buvo priimti pareiškėjo naudai, tačiau nutylėdamas svarbią aplinkybę, kad pareiškėjo skundai buvo atmesti, kaip nepagrįsti, kadangi tuo metu atsakovė reikalavimą kildino iš 2013 metais aktualių teisės aktų, kuomet buvo vienanarė vietinės rinkliavos apskaičiavimo sistema.

Pažymi, kad pagal nustatytą teisinį reguliavimą ir suformuotą Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką, pastoviąją vietinės rinkliavos dalį moka visi be išimties vietinės rinkliavos mokėtojai, nes pastovioji vietinės rinkliavos dedamoji dalis nėra susijusi su realiu atliekų susidarymu, bet siejama išskirtinai su nekilnojamojo turto turėjimo faktu. Teigia, jog atleisti pareiškėją nuo vietinės rinkliavos mokėjimo būtų nesąžininga kitų mokėtojų atžvilgiu, kurie turi turta Plungės rajono savivaldybės teritorijoje, tačiau jame negyvena, o gyvena kitoje savivaldybėje arba yra išvykę į užsienį, tačiau sąžiningai moka vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą.

Komisijos posėdžio metu atsakovės atstovai prašė pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą atsiliepime bei posėdžio metu išdėstytų argumentų pagrindu.

Skundas tenkintinas.

Byloje ginčas kilo dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ 2023 m. liepos 11 d. rašto Nr. S-196 „Dėl 2023 m. birželio mėn. 19 d. pateikto pakartotinio pareiškimo“, kuriuo atsakyta į pareiškėjo 2023 m. birželio 19 d. pareiškimą, teisėtumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas 2023 m. birželio 19 d. pakartotiniu pareiškimu (toliau – ir Pareiškimas) kreipėsi į atsakovę (b. l. 53). Šiame Pareiškime pareiškėjas nurodė, jog nuo 2022 m. rugsėjo mėnesio nebėra (duomenys neskelbtini) namo 3 buto savininkas. Teigė, jog jam atsiųstas pranešimas dėl komunalinių atliekų tvarkymo kaip minėto buto savininkui. Nurodė, jog atsakovė turėtų pasitikrinti informaciją valstybės įmonėje Registrų centre bei sureaguoti į 2023 m. kovo 25 d. nurodytą faktą. Taip pat nurodė, jog atsakovė ignoravo 2018 m. rugsėjo 27 d. informaciją dėl (duomenys neskelbtini) namo gyventojų. Taip pat teigė, kad į atsakovę dėl vietinės rinkliavos kreipėsi daug kartų, aiškino aplinkybes, susijusias su (duomenys neskelbtini) namu kaip vienu turto objektu. Nurodė, jog dviejų butų nėra pardavęs ir vienas savininkas už kiekvieną butą atskirai neturi mokėti vietinės atliekų tvarkymo rinkliavos. Pareiškime išreiškė prašymą atsakovei nebeteikti nepagrįstų pranešimų. Kartu su šiuo Pareiškimu pateikė atsakovei 2014 m. kovo 31 d. Plungės seniūnijos patvirtinimo, 2018 m. (duomenys neskelbtini) namo patalpų naudojimo patikrinimo akto Nr. A20-2564, 2018 m. rugsėjo 27 d. pareiškimo bei sprendimo administracinėje byloje Nr. eI-5223-342-2018 kopijas.

Atsakovė, išnagrinėjusi pareiškėjo Pareiškimą, 2023 m. liepos 11 d. rašte Nr. S-196 „Dėl 2023 m. birželio mėn. 19 d. pateikto pakartotinio pareiškimo“ (toliau – ir Raštas, b. l. 71) pažymėjo, jog pareiškėjui vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą mokėjimo pranešimai paskaičiuojami ir pateikiami apmokėjimui vadovaujantis Plungės rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatais, patvirtintais Plungės rajono savivaldybės tarybos 2021 m. spalio 28 d. sprendimu Nr. T1-272 (minėta, toliau – ir Nuostatai). Taip pat pakartotinai pateikė informaciją apie pareiškėjui už nuosavybės teise priklausančius butus priskaičiuotą rinkliavą. Informavo, kad dėl nekilnojamojo turto objekto, adresu (duomenys neskelbtini) g. (duomenys neskelbtini), pareiškėjui informacija nebus teikiama, kadangi pareiškėjas nėra šio nekilnojamojo turto savininkas.

Valstybės įmonės Registrų centro Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašai patvirtina, jog pareiškėjui X. Y. nuosavybės teise nekilnojamojo turto objektai, esantys adresu (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini), priklausė laikotarpiu nuo 2009 m. spalio 20 d. iki 2023 m. rugpjūčio 10 d. (b. l. 112–113), o nekilnojamojo turto objektas, esantis adresu (duomenys neskelbtini) g. (duomenys neskelbtini), priklausė nuo 2009 m. spalio 20 d. iki 2022 m. birželio 28 d. (b. l. 114).

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAĮ), Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 1 d. nutarimo Nr.1014 redakcija, toliau – ir Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklės), Plungės rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatai, patvirtinti Plungės rajono savivaldybės tarybos 2021 m. spalio 28 d. sprendimu Nr. T1-272, ir kiti teisės aktai.

Atsakovė yra viešojo administravimo subjektas, todėl jos veiklai taikytinos VAĮ normos, kurios, be kita ko, garantuoja teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą (1 straipsnis). VAĮ numato dvi kreipimosi į viešojo administravimo subjektus formas: prašymu – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijusiu asmens kreipimusi į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus (2 straipsnio 10 dalis), arba skundu – asmens kreipimusi į viešojo administravimo subjektą dėl pažeistos asmens teisės ar teisėtų interesų, prašant juos apginti (2 straipsnio 12 dalis). Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai įpareigoti nagrinėti pagal Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklės (VAĮ 11 straipsnio 1 dalis), į prašymą (taip pat ir skundą) atsakant atsižvelgus į jo turinį (Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių 45 punktas).

Pažymėtina, jog VAĮ 10 straipsnio 5 dalis numato, kad administracinis sprendimas turi būti motyvuotas bei pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis ar kitomis administraciniam sprendimui įtakos turėjusiomis aplinkybėmis (5 ir 6 papunkčiai). Šios normos sietinos su viešojo administravimo subjekto veiklai keliamu įstatymo viršenybės principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektų veikla atitiktų VAĮ išdėstytus teisinius pagrindus, o administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais (VAĮ 3 straipsnio 1 dalies 4 punktas). Viešojo administravimo subjektą išsamumo principas įpareigoja į prašymą ar skundą atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį (VAĮ 3 straipsnio 1 dalies 5 punktas).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pažymėjęs, kad individualiame administraciniame akte motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Akte turėtų būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. gruodžio 18 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁸²²-1440/14). Nurodytos nuostatos taip pat patvirtina, jog individualiam administraciniam aktui keliamas motyvuotumo reikalavimas. Pažymėtina ir tai, kad sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinoma ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. lapkričio 8 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1833-442/2017, 2018 m. liepos 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1150-502/2018). Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teisumą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. kovo 22 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-212/2012, 2014 m. gruodžio 18 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁸²²-1440/2014;

2016 m. gruodžio 22 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-2074-146/2016, 2017 m. liepos 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1096-858/2017, 2018 m. balandžio 18 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-871-525/2018).

Minėta, jog pareiškėjas Pareiškimе išdėstė atsakovei aplinkybes dėl pasikeitusių (duomenys neskelbtini) g. (duomenys neskelbtini) namo 3 buto nuosavybės teisių, nurodė, kad nebuvo atsižvelgta į 2023 m. kovo 25 d. nurodytą faktą, pateikė argumentus dėl (duomenys neskelbtini) g. (duomenys neskelbtini) namo, kaip vieno turto objekto, vertinimo ir būtinybės vienam savininkui už kiekvieną butą atskirai mokėti / nemokėti vietinės rinkliavos už atliekų surinkimą ir tvarkymą, išreiškė prašymą atsakovei nebeteikti nepagrįstų pranešimų ir kita (b. l. 53–70). Komisija, įvertinusi skundžiamo Rašto turinį, sprendžia, jog atsakovė priimdama skundžiamą Sprendimą nevertino Pareiškimе nurodytų aplinkybių, nes jame nurodyti atsisakymo tenkinti pareiškėjo prašymą motyvai, Rašte nėra pateiktas išdėstytų aplinkybių teisinis vertinimas kartu su Pareiškimu pateiktų priedų kontekste. Pareiškimо, Komisijai teikto skundo turinio bei pareiškėjo posėdžio metu išsakytų argumentų pagrindu darytina išvada, jog pareiškėjas nesutinka su tuo, kad jam, kaip kelių nekilnojamo turto objektų savininkui, yra skaičiuojama rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą už kiekvieną turto objektą atskirai. Atsakovei skundžiamame Rašte formaliai nurodžius tik Nuostatus (b. l. 71), tačiau nedetalizavus nei taikomų Nuostatų punktų, nei aptarus konkrečios pareiškėjo faktinės situacijos, neįvertinus Pareiškimе nurodytų aplinkybių, pareiškėjui nesudarytos sąlygos suprasti, dėl kokios priežasties ir kuo remiantis priimtas Raštas ir netenkintas jo Pareiškimas. Nustatyti Rašto faktinio ir teisinio pagrindimo, motyvacijos trūkumai laikytini esminiais, dėl kurių pažeista pareiškėjo teisė į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmens prašymo ir / ar skundo nagrinėjimą (VAĮ 1 straipsnis).

Atsakovė Komisijai teiktame atsiliepime į pareiškėjo skundą plačiau išdėstė Rašto priėmimo motyvus ir argumentus, tačiau pažymėtina tai, kad administracinio akto priėmimo argumentai pagal įstatymą privalo būti nurodomi administraciniame akte ar jo sudedamosiose dalyse, o ginčijamo sprendimo priėmimo motyvų nurodymas atsiliepime į skundą ar administracinės bylos nagrinėjimo metu neturi būti vertinami ir nedaro įtakos nemotyvuoto ginčijamo sprendimo pripažinimui teisėtu.

Papildomai pažymėtina, jog kiekviena valdžios institucija yra saistoma bendrųjų teisės principų bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų. Viešojo administravimo subjektai savo veikloje turi vadovautis įstatymo viršenybės, išsamumo, objektyvumo, reiškiančio, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs, bei kitais principais (VAĮ 3 straipsnis). Atsakovė jai suteiktos kompetencijos ribose sprendimus dėl skundo / prašymo turi priimti kiekvienu konkrečiu atveju ištyrusi ir įvertinusi tam konkrečiam atvejui reikšmingų aplinkybių visumą. Komisijos vertinimu, atsakovė nepagrįstai nevertino pareiškėjo Pareiškimе pateiktų aplinkybių, nesiaiškino bei nesiekė pasitikslinti (jei kurios tai aplinkybės, atsakovės vertinimu, buvo nepakankamai aiškios) Pareiškimо esmės, kas lėmė nevisapusiško bei nustatytų aplinkybių visumos neatitinkančio Rašto priėmimą. Atsakovė turėjo pareigą nagrinėti pareiškėjo Pareiškimą dėl visų jame nurodytų aplinkybių. Taip pat turėjo visus teisės aktų suteiktus įgaliojimus pareikalauti papildomų dokumentų ar duomenų iš pareiškėjo, galėjo pasiūlyti pareiškėjui patikslinti Pareiškimą ar papildomai jį motyvuoti. Sprendžiama, jog atsakovė nesivadovavo gero administravimo principais ir nesiekė padėti pareiškėjui įgyvendinti jo teises.

Įvertinus byloje esančius duomenis apie vykstančius teisinius ginčus tarp pareiškėjo ir atsakovės, pažymima, jog atsakovė turi teisę prašymą ar skundą nenagrinėti, jeigu yra nustatomas bent vienas VAĮ 11 straipsnio 3 ir 4 dalyse numatytų pagrindų, tarpe jų ir tai, kad dėl to paties klausimo atsakymą yra pateikęs arba sprendimą yra priėmęs viešojo administravimo subjektas, į kurį kreiptasi, arba kitas kompetentingas viešojo administravimo subjektas ir asmuo nepateikia naujų duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtą sprendimą; paaiškėja, kad skundą dėl to paties klausimo pradėjo nagrinėti išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucija ar teismas (VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 3 ir 4 punktai).

Atsižvelgiant į išdėstytą, sprendžiama, jog Raštas neatitinka VAI 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintų administraciniams sprendimams keliamų reikalavimų, priimtas pažeidžiant VAI 3 straipsnyje įtvirtintus įstatymo viršenybės bei išsamumo principus, todėl yra naikintinas.

Skundžiamo Rašto panaikinimas reiškia, kad šiuo konkrečiu atveju atkuriamas buvusi iki jo priėmimo padėtis, tai yra atkuriamos pažeistos pareiškėjo teisės ar teisėti interesai, o tai reiškia, jog įsiteisėjus šiam Komisijos sprendimui, atsakovei kyla pareiga išnagrinėti pareiškėjo pateiktą Pareiškimą, vadovaujantis teisės aktų nustatyta tvarka.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo X. Y. skundą atsakovei uždaryjai akcinei bendrovei „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ 2023 m. liepos 11 d. rašto Nr. S-196 „Dėl 2023 m. birželio mėn. 19 d. pateikto pakartotinio pareiškimo“ panaikinimo tenkinti.

Panaikinti uždarnosios akcinės bendrovės „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ 2023 m. liepos 11 d. raštą Nr. S-196 „Dėl 2023 m. birželio mėn. 19 d. pateikto pakartotinio pareiškimo“.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų apygardos administracinio teismo Klaipėdos rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Vilija Astrauskienė

Komisijos nariai

Evaldas Ambrozaitis

Laura Bernikienė